

Implementatie Generiek Sensing Platform

Factsheet Realisatie¹

20-09-2024

0.4

Factsheetnummer	
Soort opgave	implementatieopgave
Rubricering	☒ politie intern ☐ confidentieel / geheim (alleen van toepassing bij BBV, zie blz 8) ²
Korte omschrijving van opgave	De afgelopen jaren is gebouwd aan het Generieke Sensingplatform (GSP), met de applicaties 2.c en/of 2.i. Deze applicaties vervangen 2.c en/of 2.i en op termijn ook 2.c en/of. Het Generiek Sensing Platform (GSP) zal op verschillende manieren gebruik kunnen maken van passagegegevens afkomstig van ANPR-camera's, waarbij altijd gebruik zal worden gemaakt van een bepaald ANPR-profiel. Een ANPR-profiel bepaalt kortgezegd de criteria/regels (als; dan) die zullen leiden tot een melding. Deze criteria kunnen bijvoorbeeld bepaalde signaleringen (bijvoorbeeld afkomstig uit het Schengen Informatiesysteem), een bepaalde snelheid, een bepaalde regio of een bepaald tijdstip zijn. 2.c en/of 2.i is de vervanging van de 2.c en/of 2.i en geeft de ANPR-hits weer op desktop en/of mobiel. 2.c en/of 2.i is de invoermodule waarmee de selectie plaatsvindt (welke ANPR passage moet leiden tot een hit). 2.c en/of 2.i wordt gebruikt in de basisteams, bij opsporing en bij bijzondere diensten (zoals bijv. D(R/L)IO, Dienst INFRA of DROS) De opgave zit met name aan de voorkant: Het invoeren van de gegevens, de signaleringen. Deze opgave is in de eenheden belegd bij een select aantal gebruikers: een bureau sensing of bureau ANPR. De opgave richting de bestaande 2.c en/of 2.i-gebruikers is nihil. 2.c en/of 2.i heeft een vergelijkbare look en feel als 2.c en/of 2.i. Pilot is omschreven op pagina 9 Implementatie op pagina 11
Te behalen resultaat	2.c en/of en bijbehorende 2.c en/of 2.i worden niet meer gebruikt 2.c en/of 2.i verwerken alle ANPR-hits.
Beoogde datum implementatie	1 juni 2024. Update: door allerlei onvoorziene omstandigheden zoals performance en stabiliteit van het GSP de back-up procedure die nog niet goed ingeregeld is, is de datum van 1 juni niet gehaald. Gezien deze omstandigheden is er nu nog geen vaste datum van implementatie te bepalen.
Bron/eigenaar	Digitalisering – Stuurgroep Sensing
Indiener	2.e (0C2.e)
Opdrachtgever	Landelijke Stuurgroep Sensing – 2.e (0C2.e)
Opdrachtnemer	2.e (0C2.e)
Adviseur	2.e (0C2.e)

¹ Grijs gearceerde tekst is een invoerveld. Door op de toelichtende tekst te klikken en 'vlaggetje te selecteren' kan deze overschreven worden. Je kunt met de TAB van invoerveld snel naar het volgende invoerveld en daar direct invoeren.

² Indien BBV nodig is, zal de publicatie niet zichtbaar zijn op de portal

Bijdrage aan/realisatie van doelstelling uit jaarplan	2023 / 2024 Doorontwikkeling en implementatie GSP
Actualiteit (optioneel)	Indien er door actualiteit gekozen wordt voor deze opgave die NIET in het jaarplan is opgenomen.
Verplichting: ja/nee	nee
Aanpassing t.o.v. vorige versie	nvt
Afhankelijkheden/relaties	Afhankelijkheden: De oude systemen 2.c en/of er2.c en/of) zijn end of life en ook technisch instabiel aan het worden. ANPR leidt in diverse operationele processen tot successen: van het terugvinden van vermiste personen tot heterdaadsituaties met drugscriminaliteit. Daarnaast is het van cruciaal belang in het proces 2.c en/of 2.i .

Realiseren van de ontwikkeling IM/ICT

- IM/ICT niet van toepassing (onderstaande tabel niet invullen)

Te leveren IV-product(en)
Vraagarticulatie door/namens portefeuillehouder ter realisatie van de opgave "Realiseren Sensingstrategie"
Acceptatiecriteria "Hit/no-hitlijsten worden via GSP uitgevoerd, 2.c en/of niet langer operationeel (behoudens inzage in historische data)"
Gebruikersacceptatietesten vinden plaats van 5 februari tot eind april 2024. Via een mantelpartij 2.i wordt het gebruikersonderzoek gedaan en een rapportage opgeleverd. Gebruikerstesten worden beschreven in het pilotplan. Technische testen worden beschreven in een testplan. In beide gevallen moet de vraag beantwoord worden of 2.c en/of 2.i en 2.c en/of 2.i samen minimaal kunnen voldoen aan de functionaliteit van 2.c en/of 2.i
In de pilot moet ook duidelijk worden of de verwachting terecht is dat voor de huidige gebruikers van de 2.c en/of 2.i de 2.c en/of 2.i applicaties zonder opleiding goed te gebruiken is.
Voor nieuwe gebruikers van de 2.c en/of 2.i app is, net zoals nu, een e-learning verplicht, met korte duiding over wat ANPR is, hoe de applicatie werkt en onder welke bevoegdheid opvolging moet plaatsvinden.
De invoerkant van ANPR krijgt wel een upgrade, waardoor voor deze groep mensen meer opleiding noodzakelijk is. Aangezien ook zij het principe van ANPR en referentielijsten al kennen, is de omschakelingen naar signaleren op basis van brondocumenten een omslag in denkwijze die uitgeleerd zal moeten worden.
Het GSP wordt DevOps ontwikkeld en beheerd. Na livegang zullen meer doorontwikkelingen volgen en de applicatie zal continu verbeterd worden. Dit valt buiten deze ontwikkel- en implementatie-opgave.
Kwaliteitsverwachting en acceptatiecriteria op basis waarvan vastgesteld wordt dat IM/ICT product(en) conform vraag geleverd is/zijn: "Reeds bestaande ANPR-processen kunnen worden uitgevoerd mbv GSP; oude hitlijsten kunnen uit 2.c en/of 2.i verwijderd worden zonder de continuïteit in gevaar te brengen; alle operationele gebruikers kunnen hun werk uitvoeren.
Klik hier als u tekst wilt invoeren.
Realisatie
steller is (senior) coördinerend business expert portefeuilleteam
Beoogd resultaat totaal en op niveau van epic
Benodigd specialisme op niveau van epic
Benodigde inspanning (uren per specialisme niveau van epic IM/ICT)
Mijlpalenplanning (epic per 4 maand in betreffende kalenderjaar)
4 maand – Pilot / gebruikersacceptatietest
8 maand – geïmplementeerd GSP – Niet meer voeren van/ werken met 2.c en/of 2.i
12 maand- mijlpaal/-palen
Meerjarige doorkijk (evt.)
ANPR-hits zijn nog een jaar te raadplegen in 2.c en/of 2.i hiervoor geldt een sterfhuisconstructie.
Benodigd specialisme op niveau van epic
Benodigde inspanning (uren per specialisme niveau van epic IM/ICT)
Afhankelijkheid/samenhang
Afhankelijkheid samenhang met andere opgave(n)/epic(s)
Risico's
Geïdentificeerde risico's en tegenmaatregelen
Afgestemd met contactperso(n)en Directie/Dienst:
Voor levering verantwoordelijke(n) -> naam en telefoonnummer

Realiseren van de ontwikkeling HRM

HRM niet van toepassing (onderstaande tabel niet invullen)

Te leveren HRM-product(en)
Vraagarticulatie door/ namens portefeuillehouder tere realisatie van de opgave
HRM sectoren / servicelijnen waar mogelijk binnen de scope van de opgave een bijdrage van benodigd is: • Arbeidszaken • HR Administratie • HR Informatie en Advies • HR Ontwikkeling • In-, Door- en Uitstroom • Operationele Begeleiding en Training • Veilig en Gezond Werken
Acceptatiecriteria
Kwaliteitsverwachting en acceptatiecriteria op basis waarvan vastgesteld wordt dat HRM product(en) conform vraag geleverd is/zijn

Realisatie steller is HRM-account portefeuilleteam
Beoogd resultaat totaal en op niveau van deelresultaten
Benodigd specialisme op niveau van (deel)resultaat
Benodigde inspanning (uren per specialisme niveau van (deel)resultaat)
Mijlpalenplanning (per 4 maand in betreffende kalenderjaar)
4 maand –mijlpaal/-palen
8 maand – mijlpaal/-palen
12 maand-mijlpaal/-palen
Meerjarige doorkijk (evt.)
Te verwachten doorloop op niveau van (deel)resultaat
Benodigd specialisme op niveau van (deel)resultaat
Benodigde inspanning (uren per specialisme niveau van (deel)resultaat)
Afhankelijkheid/samenhang
Afhankelijkheid samenhang met andere opgave(n)
Risico's
Geïdentificeerde risico's en tegenmaatregelen
Afgestemd met contactperso(o)n(en) Directie/Dienst:
Voor levering verantwoordelijke(n) -> naam en telefoonnummer

Realiseren van de ontwikkeling FM

FM niet van toepassing (onderstaande tabel niet invullen)

Te leveren FM-product(en)
Vraagarticulatie door/namens portefeuillehouder ter realisatie van de opgave
Aandachtsgebieden van FM waar mogelijk binnen de scope van de opgave een bijdrage van benodigd is:
• Huisvesting • Voer- en Vaartuigen • Politie-uitrusting • Facilitaire Services • Documentaire Informatie Voorziening
Acceptatiecriteria
Kwaliteitsverwachting en acceptatiecriteria op basis waarvan vastgesteld wordt dat FM product(en) conform vraag geleverd is/zijn

Realisatie steller is FM-account portefeuilleteam
Beoogd resultaat totaal en op niveau van deelresultaten
Benodigd specialisme op niveau van (deel)resultaat – LET OP VERWERVING
Benodigde inspanning (uren per specialisme niveau van (deel)resultaat)
Mijlpalenplanning (per 4 maand in betreffende kalenderjaar)
4 maand –mijlpaal/-palen
8 maand – mijlpaal/-palen
12 maand-mijlpaal/-palen
Meerjarige doorkijk (evt.)
Te verwachten doorloop op niveau van (deel)resultaat
Benodigd specialisme op niveau van (deel)resultaat – LET OP VERWERVING
Benodigde inspanning (uren per specialisme niveau van (deel)resultaat)
Afhankelijkheid/samenhang
Afhankelijkheid samenhang met andere opgave(n)
Risico's
Geïdentificeerde risico's en tegenmaatregelen
Afgestemd met contactperso(o)n(en) Directie/Dienst:
Voor levering verantwoordelijke(n) -> naam en telefoonnummer

Realiseren van de ontwikkeling Verwerving

Verwerving niet van toepassing (onderstaande tabel niet invullen)

Te leveren FM-product(en)
Vraagarticulatie door/namens portefeuillehouder ter realisatie van de opgave. Is er inkoopadvies nodig. Is er sprake van een aanbesteding (opgenomen in portfolio verwerving?)
Acceptatiecriteria
Kwaliteitsverwachting en acceptatiecriteria op basis waarvan vastgesteld wordt dat FM product(en) conform vraag geleverd is/zijn

Realisatie steller is FM-account portefeuilleteam
Beoogd resultaat totaal en op niveau van deelresultaten
Benodigd specialisme op niveau van (deel)resultaat – LET OP VERWERVING
Benodigde inspanning (uren per specialisme niveau van(deel)resultaat)
Mijlpalenplanning (per 4 maand in betreffende kalenderjaar)
4 maand –mijlpaal/-palen
8 maand – mijlpaal/-palen
12 maand-mijlpaal/-palen
Meerjarige doorkijk (evt.)
Te verwachten doorloop op niveau van (deel)resultaat
Benodigd specialisme op niveau van (deel)resultaat – LET OP VERWERVING
Benodigde inspanning (uren per specialisme niveau van (deel)resultaat)
Afhankelijkheid/samenhang
Afhankelijkheid samenhang met andere opgave(n)
Risico's
Geïdentificeerde risico's en tegenmaatregelen
Afgestemd met contactperso(o)n(en) Directie/Dienst:
Voor levering verantwoordelijke(n) -> naam en telefoonnummer

Realiseren van de ontwikkeling Communicatie

- Communicatie niet van toepassing (onderstaande tabel niet invullen)

Huidige situatie communicatieondersteuning
Heeft het project/programma reeds communicatieondersteuning? Graag hieronder aanvinken wat van toepassing is.
☐ Ja, de dienst communicatie is al betrokken bij dit programma/project, namelijk [invoeegen naam] ☐ Ja, we hebben een door het programma ingehuurde communicatieadviseur, namelijk 2.e ☒ Ja, anders, namelijk via portefeuille digitalisering Via communicatie is 2.i ingehuurd ter uitvoering van gebruikersonderzoek   Via digitalisering is contact met mensen die de elearning kunnen vormgeven.   Vanuit communicatie PDC is 2.e betrokken
☐ Nee, het programma/project heeft (op dit moment) <i>geen</i> communicatieondersteuning nodig. ☐ Nee, het programma/project heeft <i>wel</i> communicatieondersteuning nodig ☐ Nee, anders, namelijk [invoeegen situatie] --> zie instructie hieronder voor het aanvragen van communicatieondersteuning

[in de tabel hieronder hoeft u niets in te vullen, hier wordt het aanvraagproces beschreven. Heeft het project/programma al communicatieondersteuning, dan hoeft u niets te doen]

Instructie communicatieondersteuning aanvragen via een intake
Voor het aanvragen van communicatieondersteuning wordt altijd eerst een (intake)gesprek tussen het project en de dienst communicatie gepland. Hiermee wordt de communicatievraag in kaart gebracht.
De projectleider kan een intakegesprek aanvragen via 2.e @politie.nl
Hoe verloopt de toekenning van communicatieondersteuning na de intake?
De opbrengst van de intake wordt besproken door het MT van de afdeling Account & Advies (onderdeel dienst Communicatie)
Het type communicatieondersteuning wordt bepaald aan de hand van een aantal aspecten: 2.c en/of 2.i
Op basis van al deze aspecten komen we tot een aanbod van communicatieondersteuning.
Let op, het kan ook zijn dat er geen communicatieondersteuning wordt toegekend (bijv als er geen communicatievraag is, of de impact op vertrouwen laag is of er zijn nog geen lijnverantwoordelijken). Over de reden wordt u uiteraard geïnformeerd.

Informatie voor de intake

Opgave en communicatievraag
Om het intakeproces soepel te laten verlopen, willen we je vragen om in de mail naar de 2.e @politie.nl alvast een korte omschrijving te geven van de opgave van het project (is het een verandering van werkzaamheden, een koersverandering van een organisatieonderdeel, en/of een implementatie van een nieuwe werkwijze/systeem?) Wat zijn de doelstellingen van het programma?
Communicatievraag
Welke rol zou communicatie kunnen spelen in het bereiken van de hierboven omschreven opgave? U hoeft hier geen communicatieproducten te noemen.
Welke risico's lopen we als communicatie geen ondersteuning biedt?

Realiseren van de ontwikkeling Financiën

Realisatie						
{steller is FUO-account portefeuilleteam – voor IV in afstemming met SCBE}						
Financiën / begroting						
Globale begroting		€ Evt.				
Wijze van financiering						
☐ Bestaande middelen		€ Evt.	toelichting			
☐ Externe financiering beschikbaar		€ Evt.	Toelichting			
☐ Past in regulier budget		€ Evt.	Toelichting			
☐ Middelen vrijmaken		€ Evt.	Toelichting			
☐ Geen dekking		€ Evt.	Toelichting			
☐ Anders, nl.		€ Evt.	Toelichting			
BC ³		jaar	jaar+1	jaar+2	jaar+3	jaar+4
kosten	investering	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.
	afschrijving	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.
	exploitatie	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.
baten	kwantitatief	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.
	kwalitatief	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.	€ Evt.
Risico's						
Geïdentificeerde risico's en tegenmaatregelen						
Afgestemd met contactperso(o)n(en) eenheid/heden						
Voor levering verantwoordelijke(n) -> naam en telefoonnummer						

³ indien sprake is van gebruik financieel kader verschillende leveranciers, splitsing per leverancier opnemen. Let bij investeringsgoederen op de meerjarige doorloop van kosten

Realiseren van Bijzondere Bedrijfsvoering (heimelijk werkveld)

Bijzondere Bedrijfsvoering niet van toepassing (onderstaande tabel niet invullen)

Wat zijn de te beschermen belangen?
Vraagarticulatie door/namens portefeuillehouder
Acceptatiecriteria
Kwaliteitsverwachting en acceptatiecriteria
Wat zijn de risico's?

Realisatie steller is BBV-account portefeuilleteam
Beoogd resultaat totaal en op niveau van deelresultaten
Benodigd specialisme op niveau van (deel)resultaat
Benodigde inspanning (uren per specialisme niveau van(deel)resultaat)
Mijlpalenplanning (per 4 maand in betreffende kalenderjaar)
4 maand –mijlpaal/-palen
8 maand – mijlpaal/-palen
12 maand-mijlpaal/-palen
Meerjarige doorkijk (evt.)
Te verwachten doorloop op niveau van (deel)resultaat
Benodigd specialisme op niveau van (deel)resultaat
Benodigde inspanning (uren per specialisme niveau van (deel)resultaat)
Afhankelijkheid/samenhang
Afhankelijkheid samenhang met andere opgave(n)
Risico's
Geïdentificeerde risico's en tegenmaatregelen
Afgestemd met contactperso(o)n(en) Dienst:
Wie is van uit de Dienst betrokken bij het realiseren van de opgave? -> naam en telefoonnummer

Huidige situatie ondersteuning
Heeft het project/programma reeds BBV ondersteuning? In welke vorm en wie is contactpersoon?

Benodigde meedenk-capaciteit eenheden tijdens de ontwikkelfase (testen, materiedeskundige

Te leveren product(en) tijdens de ontwikkelfase

De pilot vindt plaats vanaf 5 februari in 3 perioden van 4 weken. In deze pilot worden steeds functionaliteiten toegevoegd en worden ook de gebruikersgroepen uitgebreid.

De pilotgebruikers zijn huidige gebruikers van 2.c en/of 2.i, in totaliteit 2.c en/of 2.i collega's die zich vrijwillig aangemeld hebben. De teamchefs worden door hen zelf op de hoogte gesteld. De pilotgebruikers van 2.c en/of 2.i kunnen testen tijdens hun normale werkzaamheden. De extra inspanning die gevraagd wordt betreft de terugkoppeling via 2.i en diverse korte meetings die we hiervoor organiseren.

De testers van 2.c en/of 2.i zullen hiervoor extra tijd nodig hebben. Tijdens de test kunnen zij wel al de huidige signaleringen vanuit 2.c en/of 2.i omgaan zetten naar 2.c en/of 2.i. Dit betreft het maken van een selectie (wat is niet meer nodig of rechtmatig), het zorgen voor de juiste brondocumenten (als het goed is aanwezig) en het overzetten van deze gegevens in 2.c en/of 2.i.

Deze pilotgebruikers kennen ten tijde van implementatie de applicatie en kunnen indien nodig op de werkvloer bevroegd worden.

Klik hier als u tekst wilt invoeren.

Realisatie

{steller is ondersteuner portefeuillehouder}

Organisatieonderdeel	Afdeling	Doelgroep/functiegroep	Omvang van de doelgroep	Tijdens regulier werk Ja/nee
☒ Districten/basisteams	alle	Huidige ANPR-gebruikers.	Evt.	ja.
☒ Districtsrecherche	Evt.	Huidige ANPR-gebruikers.	Evt.	Evt.
☐ DROC/DLOC	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
☒ DRR/DLR	Evt.	Huidige ANPR-gebruikers..	Evt.	Evt.
☒ DRIO/DLIO	ANPR-bureau / 2.c en/of 2.i	Huidige ANPR-gebruikers.	Evt.	nee
☒ DROS/DLOS	Team Infra (oa. TTT, verkeer, nodaal).	Huidige ANPR-gebruikers.	Evt.	ja
☒ Dienst Infrastructuur	2.c en/of 2.i LTTT.	Huidige ANPR-gebruikers.	Evt.	ja.
☐ Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
☐ Dienst Speciale Interventies	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
☐ Staf	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
☐ Anders nl.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.

Mijlpalenplanning (per 4 maand in betreffende kalenderjaar)

4 maand –pilot

8 maand – mijlpaal/-palen

12 maand -mijlpaal/-palen

Meerjarige doorkijk (evt.)

Te verwachten doorloop op niveau van (deel)resultaat

Benodigd specialisme op niveau van (deel)resultaat

Benodigde inspanning (uren per specialisme niveau van (deel)resultaat)
Afhankelijkheid/samenhang
Afhankelijkheid samenhang met andere opgaven
Risico's
Geïdentificeerde risico's en tegenmaatregelen
Afgestemd met contactperso(n)nen eenheden
naam en telefoonnummer

Realiseren van de implementatie (bij gevraagde statusovergang van ontwikkelen naar implementeren)

Implementatie {steller is ondersteuner portefeuillehouder}	
Wat moet worden geïmplementeerd? Volgens het SMART principe	2.c en/of 2.i en 2.c en/of 2.i in gebruik 2.c en/of uit
De implementatieopdracht aan de eenheden/PDC:	Eenheden
Wat verandert er in het handelingsperspectief van de medewerker? Beschrijving van de werkprocessen die gaan veranderen.	Voor de huidige gebruikers van 2.c en/of zal erin het gebruik van 2.c en/of 2.i se weinig veranderen. Of deze veronderstelling klopt zal de pilot moeten uitwijzen. De werkprocessen bij invoer van signaleringen zal gaan veranderen. De eerste implementatie doen we zo veel mogelijk in aansluiting op de huidige werkwijze. Echter zal bekeken moeten worden of de huidige ANPR-referentie-lijsten (met daarop te signaleren voertuigen) nog rechtmatig zijn (is er een bronndocument met toestemming OvJ, en is dit nog geldig (termijn)) Update sept 2024: Het uitstel voor 2.c en/of 2.i heeft geen consequenties voor de 2.c en/of 2.i gebruikers. De 2.c en/of 2.i app werkt intuïtief, het is een kwestie van autoriseren en installeren. Autorisatie wordt georganiseerd vanuit het implementatie team. Er is een instructiekaart voor 2.c en/of 2.i welke binnen korte tijd (ongeveer 1 minuut) duidelijkheid biedt over de werking van de app. De impact zit in het overzetten van de lijsten van 2.i naar 2.c en/of 2.i. Die werkzaamheden zijn te labelen aan de zogenaamde N2 en N3 binnen de Regio's 2.c en/of 2.i in het totaal. De werkzaamheden zijn te splitsen in opleiding en daadwerkelijk omzetten De cijfers welke hierna geschreven worden zijn indicatief en herleid met historisch besef over de implementatie van de vorige 2.c en/of 2.i maal 4 uur = opleiding Verdere inspanning is afhankelijk van de over te zetten lijsten 2.c en/of 2.i en de in te zetten schoning. Gemiddeld 3 uur per lijst bij de start, dit omzetten zal sneller gaan naar mate de ervaring toeneemt. Overall de opmerking dat veel van deze werkzaamheden nu ook al gedaan worden voor 2.c en/of 2.i
Wijze van implementatie:	In de pilot wordt al door een groep gebruikers gebruik gemaakt van de applicaties. Update sept 2024: Autorisatie gaat in fases momenteel staat de bovengrens 2.i en gaan we op korte termijn 2.c en/of 2.i a's extra autoriseren. Deze (enthousiaste) collega's worden mn. aangedragen door de genoemde N2 en N3's binnen de regio's. Daarnaast vindt communicatie plaats over de implementatie (met o.a. FAQ, instructies mbt installeren, instellen en gebruik) En tenslotte blijft gelden dat voor autorisatie voor ANPR een e-learning gemaakt moet worden over ANPR en de rechtmatige toepassing ervan. De gebruikers die de huidige e-learning al gevolgd hebben en gebruikers zijn van 2.c en/of 2.i hoeven deze e-learning niet te volgen. De e-learning is dus alleen van toepassing voor nieuwe gebruikers en nieuwe collega's. Netwerk van pilotusers / sensingusers De e-learning wordt bijgesteld tijdens de pilot en is gereed voordat implementatie start. Update sept 2024: De hiervoor genoemde e-learning voor nieuwe gebruikers van 2.c en/of 2.i wordt losgelaten daar ANPR inmiddels behoort tot de dagelijkse werkzaamheden van de politie collega's. De kenniskaart over 2.c en/of 2.i is uitgebreid met een stukje praktisch politietoepreden en het rechtmatig gebruik van de ANPR. De e-learning voor 2.c en/of 2.i is onder constructie en wordt ontwikkeld met voortschrijdend inzicht.
Afspraken met het PDC tijdens de implementatie, incl. contactpersonen:	Afspraken met 2.e en 2.e
Startdatum implementatie:	1 juni 2024

Einddatum implementatie:	Augustus 2024
Landelijk contactpersoon voor de implementatie:	2e
Contactpersoon per eenheid (met wie is implementatie afgestemd):	Adviesgroep Sensing
Benodigde implementatie coördinatie vanuit de eenheid (periode + soort capaciteit):	Nvt
Waar is de kennis vindbaar? (Kompol, Intranet):	Tzt intranet blue thema
Is de oude kennis verwijderd?	Tzt
Moeten ketenpartners worden betrokken?	Ja, onderdeel implementatie (lijnen lopen)
Hoe wordt de implementatie gemonitord en door wie?	Landelijke stuurgroep Sensing
Acceptatiecriterium voor decharge: Wanneer is een eenheid klaar met implementeren: meetbare eindresultaten (output) die kunnen aantonen dat een opgave is geïmplementeerd (bijv. alle teams X hebben opleiding Y gevolgd).	2.c en/of 2.i er 2.c en/of 2.i zijn in gebruik genomen door medewerkers. Dienst ICT heeft de applicaties in beheer genomen 2.c en/of 2.i En 2.c en/of 2.i ordt niet meer gebruikt tbv signaleringen.

Implementatie incidentele impact eenheden {steller is ondersteuner portefeuillehouder}						
Organisatieonderdeel	Afdeling	Doelgroep/ functiegroep	Omvang van de doelgroep	Tijdens regulier werk of ingeroosterd	Hoeveel uur per medewerker	Tijdpad
☒ Districten/basisteams	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
☒ Districtsrecherche	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
☒ DROC/DLOC	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
☒ DRR/DLR	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
☒ DRIO/DLIO	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
☒ DROS/DLOS	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
☒ Dienst Infrastructuur	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
2.c en/of 2.i	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
☒ 2.c en/of 2.i	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
☐ Staf	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
☐ Anders nl.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.

Implementatie incidentele impact bedrijfsvoering {steller is ondersteuner portefeuillehouder}						
Organisatieonderdeel	Afdeling	Doelgroep/ functiegroep	Omvang van de doelgroep	Tijdens regulier werk of ingeroosterd	Hoeveel uur per medewerker	Tijdpad
Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.

Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.
Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.	Evt.

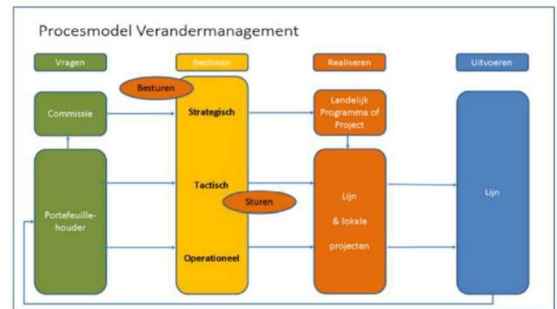
Gebruiken (verwachte structurele baten/lasten bij gebruik na implementatie)

Implementatie structurele impact {steller is ondersteuner portefeuillehouder}				
Eenheden	Besparing of belasting	# fte	Uren per fte	# totaal uren
waar nodig uitsplitsen per doelgroep	Verplicht	Verplicht	Verplicht	Verplicht
PDC	Besparing of belasting	# fte	Uren per fte	# totaal uren
waar nodig uitsplitsen per dienst/doelgroep	Verplicht	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Financien ⁴	Besparing of belasting	Euro per jaar		
waar nodig uitsplitsen per dienst/doelgroep	Verplicht	Verplicht		

⁴ houdt rekening met investeringsgoederen i.v.m. meerjarige doorloop kosten en beheerskosten.

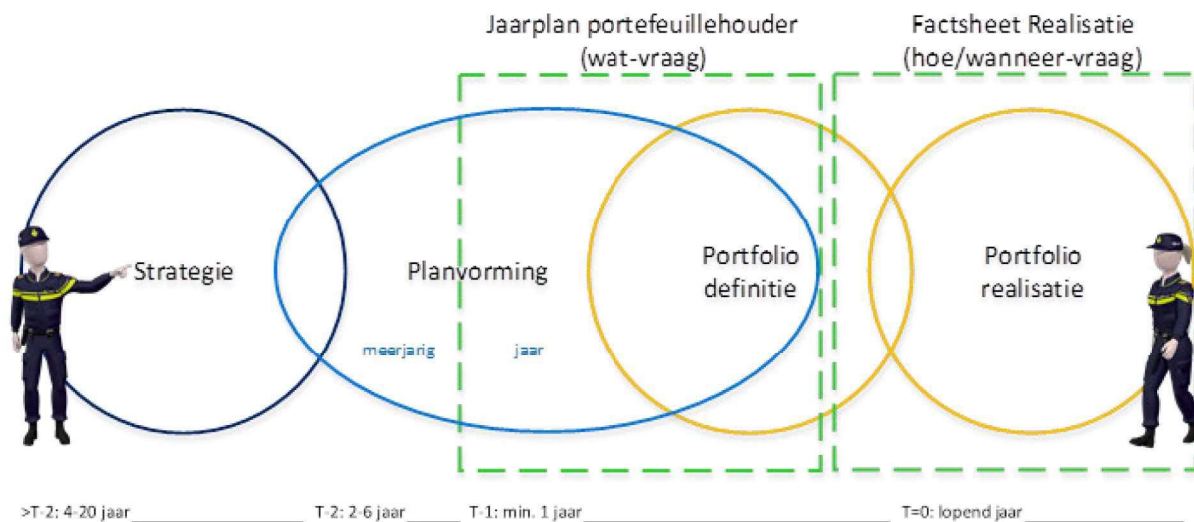
De factsheet Realisatie in de ontwikkeling van het korps

De factsheet Realisatie ondersteunt de werking van de ontwikkel-governance (Procesmodel Verandermanagement) van het korps. De te behalen doelen worden bepaald in de hoofdbesluitvorming met de vaststelling van het Hoofdbesluitvormingsdocument, waarmee de WAT-vraag beantwoord is. Het portfolioproces ondersteunt de realisatie van de gekozen ontwikkelingen (beslissen) en vormt de brug naar het gebruik (uitvoeren). Het factsheet Realisatie is een hulpmiddel bij de realisatie van die doelen en beantwoordt HOE en WANNEER de doelen worden gerealiseerd.

In de planning en control cyclus kennen we voor de ontwikkeling drie fases:

1. *strategie* – geeft richting aan de ontwikkeling van het korps
2. *planvorming* – stelt doelen en stelt ontwikkelkader op portefeuilleniveau vast die bijdragen aan de strategie van het korps (hoofdbesluitvorming - portefeuillejaarplannen)
3. *portfolio* – voert regie op de realisatie van de ontwikkelopgaven om de vastgestelde doelen te behalen.

De factsheet Realisatie draagt bij aan het versterken van de realisatiekracht en heeft een driedelige werking:

Portefeuillehouder in afstemming met de Board:

- Stelt vast welke veranderopgave(n) moet(en) worden gerealiseerd om het doel te realiseren. Veelal zal het doel bereikt worden met één veranderopgave. Het is echter ook denkbaar dat hiervoor meerdere opgaven noodzakelijk zijn. Per opgave wordt een factsheet Realisatie opgesteld en aangeboden voor het portfolio. Zodra de portefeuillehouder heeft besloten dat een opgave in ontwikkeling wordt gebracht én daarvoor capaciteit/budget uit de aan de portefeuille toegekende kaders⁵ wordt aangewend wordt een factsheet opgesteld. Ontwikkeling bevat zowel:
 - o onderzoek: (globale) uitwerking van de totale effecten (positief en negatief). Een pilot of innovatief experiment valt hier ook onder;
 - o de daadwerkelijke ontwikkeling: de voorbereiding van de implementatie, gericht op het opleveren van een compleet pakket (werkproces, opleiding, IV, FM, etc.).
- Legt de afspraken vast tussen de portefeuillehouder (vraagarticulatie) en de leverancier(s) (wie levert wat, wanneer). Het biedt portefeuillehouder, in de rol van opdrachtgever, de mogelijkheid sturing te geven op en te verantwoorden, in de MARAP-cyclus;
- Stelt de impact van de realisatie vast voor zowel de incidentele implementatie als het structurele gebruik na de implementatie (uitvoeren).

Leverancier:

- Leverancier(s) hebben overzicht en inzicht in te leveren producten/diensten en de daarvoor gestelde kwaliteitseisen en acceptatiecriteria.

Portfolio politie:

- Alle factsheets Realisatie tezamen zijn input voor het portfolio politie. Het draagt bij aan een integraal overzicht en inzicht over de lopende opgaven, de voortgang op de realisatie én de impact op de ontwikkel- en implementatiekaders, als basis voor:
 - o advisering aan KMTO over vaststellen/aanpassen van de kaders;
 - o advisering aan BBVO/BOO over de impact van de realisatie van het portfolio voor wat betreft de ontwikkeling en implementatie van de opgaven in het portfolio op basis van de vastgestelde kaders.

Opname in portfolio & actualisatie

Een ingediend factsheet Realisatie wordt in het portfolio politie opgenomen. De factsheet realisatie blijft opgenomen in het portfolio tot decharge wordt verleend omdat de opgave is gerealiseerd, dan wel door het intrekken door de portefeuillehouder, omdat deze afziet van realisatie. Het factsheet is, in tegenstelling tot een jaarplan, niet gebonden aan een kalenderjaar. Actualisatie van het factsheet vindt plaats bij de statusovergang van ontwikkelen naar implementeren én naar behoefte van de portefeuillehouder voor het vastleggen van nieuwe afspraken met de leverancier(s) bij het aanwenden van capacitaire/financiële kaders.

kader voor beoordeling rechtmatig toepassen van sensing

Een
handleiding
hoe deugt
het?

Programma Sensing
Concept
Versie 1.0
Versie datum 8 december 2021
Rubricering intern

Documentinformatie

Versiegeschiedenis

Versie	Versie datum	Samenvatting van de aanpassing	Gemarkeerde wijzigingen
0.1	21-04-'21	Eerste opzet format kader juridische aandachtspunten bij sensingtoepassingen	
0.2	24-06-'21	Aanpassingen na aanleiding van een integrale bespreking samenhangende kaderdocumenten sensing	
0.3	25-06-'21	Opbouw document gewijzigd	
0.4	08-07-'21	Inleiding en kader gewijzigd, geredigeerd	
0.5	15-11-'21	Opbouw gewijzigd en deels herschreven	
1.0	16-11-'21	Laatste wijzigingen verwerkt	
1.0	08-12-'21	Inleiding gewijzigd	

Review commentaar

Versie	Wanneer	Wie	Functie
0.4	aug	2.e [redacted], 2.e [redacted] door 2.e [redacted] gezien	
1.0	nov	2.e [redacted]	
1.0	16 en 24 nov '21	Bijeenkomst in werking treden kaders	MB's , TTT, GA

© Politie, all rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, op geautomatiseerde wijze opgeslagen of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Politie.

Inhoudsopgave

Documentinformatie	2
Inhoudsopgave	2
Inleiding	4
Korte toelichting 10 stappen	6
1. De start van het ontwikkelen van een wettelijk kader	8
1.1 Welke vragen, wanneer beantwoorden en waarom is dit belangrijk?	8
1.2 Begrippen	8
Doelbinding	8
Verkrijgingsgrondslag	8
Verwerkingsgrondslag	8
Profiel	9
2 Totstandkoming juridische beoordeling	10
2.1. Proces beoordelen verkrijgings- en verwerkingsgrondslag	10
2.2 Integraal plan van aanpak en relatie tot het juridisch werkmodel	10
2.2.1 Integraal plan van aanpak	10
2.2.2 Het juridisch werkmodel	10
3 Toelichting juridisch werkmodel	13
3.1 Analyse veiligheidsvraagstuk	13
3.2 Beoordeling beoogde werkwijze politie (en partners)	13
3.3 Maatschappelijke over- en afwegingen	15
Ethiektafel	16
3.4 Plan profiel en bronnen	18
3.5 Plan inzet techniek	18
3.6 Opvolgprotocol	19
3.7 GEB en Kwaliteitskader Big Data	19
4 Samenvatting & resultaat: rechtmatig of niet?	20
4.1 Bevoegdheden; wie gaat waar over;	20
5 Overige juridische aandachtspunten	21
5.1 Vernietiging van data	21
5.2 Medegebruik en data van derden:	21
5.3 Hoe om te gaan met Wob- verzoeken	21
5.4 Waar kan ik terecht voor advies	22

Inleiding

Sensing in politiewerk

We gebruiken steeds vaker sensing-technieken. Iedereen weet wel ongeveer wat het is. In de documenten over het gebruik van sensing in je werk gebruiken we toch een definitie. Dan weten we waar we het over hebben en spreken we – ook in de driehoek - dezelfde taal.

Sensing is het technisch waarnemen of verzamelen van informatie met betrekking tot een object, omgeving of persoon met een technisch hulpmiddel (de sensor), met de intentie tot opvolging. Uiteraard ter uitvoering van de politietaken. Opvolgen is een ruim begrip. Het is bijvoorbeeld het aanhouden van een verdachte maar ook de verkregen data vergelijken, uitwisselen, een referentielijst veranderen of een profiel bijstellen etc. etc.

Overal in de maatschappij zien we dat het specialistisch werk van een paar jaar geleden nu onderdeel van normaal werk is. Zo is het gebruik van sensing een steeds normaler onderdeel van het dagelijkse politiewerk. Het gebruik van sensing is ook niet meer weg te denken uit ons dagelijks leven. Je auto zit er vol mee, bijvoorbeeld. Je telefoon zit er propvol mee. (hij weet of die tegen je oor zit, waar die is, of hij valt, of er water binnenkomt etc. etc.) en als je naar je werk rijdt dan is er altijd wel een sensor die je kenteken oppikt, denk aan ANPR.

Naast de bekende ANPR en camera's op straat gebruiken we steeds meer sensoren voor het politiewerk. Dit aantal neemt toe. Technieken als [2.c en/of 2.i](#) en [2.c en/of 2.i](#) liggen in het verschiep. Daardoor wordt het gebruik van sensing steeds ingewikkelder. We moeten steeds weer leren hoe elke nieuwe techniek werkt en hoe het bijdraagt aan het oplossen van het veiligheidsprobleem. En minstens zo belangrijk *hoe* we deze op een fatsoenlijke manier toepassen. Dus laten we zien dat de inzet ervan van noodzaak is, dat het werkt, het operationele doel bereikt wordt en dat de inzet rechtmatig is. Dat het deugt. Maar ook, dat het kan rekenen op maatschappelijke acceptatie. Met andere woorden dat het deugd doet.

Deugt het? Doet het deugd?

We willen niet op elke voordeur een camera hebben staan. We gebruiken wel veel camera's op straat. We meten hoeveel coke er in het Amsterdams rioolwater zit. Maar we hangen toch geen sensor in iemands wc? Altijd moeten we afwegen of wat we doen noodzakelijk is en rechtmatig. We wegen af of we niet te veel binnendringen in de persoonlijke levenssfeer van mensen en of er minder invasieve middelen zijn in te zetten. Want privacy is gewoon het recht om met rust te worden gelaten. Als we binnendringen in de persoonlijke levenssfeer, dan moeten we daar aantoonbaar een goede reden voor hebben. En ook kunnen uitleggen wat die reden is. Dat bedoelen we met het moet deugen en het doet deugd.

Het proces van toepassen

Het toepassen van sensing is een complex proces dat binnen kaders uitgevoerd en of beproefd dient te worden. Het is een proces waarin verschillende experts in het korps een rol spelen zoals operationeel experts, juristen, ethici, intelligence, dataspecialisten, communicatiemedewerkers en technici.

Het gaat om:

- Richten. Hoe gaan we het aanpakken zodat het werkt, deugt en deugd doet?
- Inrichten. Het organiseren en voorbereiden van de aanpak en het invullen van randvoorwaarden;
- Verrichten. Daadwerkelijk uitvoeren van de aanpak. De operatie;
- Ondersteunen. Met techniek en andere middelen, financiën, ondersteunende experts om de operatie te ondersteunen. Maar ook om goed te evalueren om bij te stellen waar nodig, te verantwoorden en kennis over te dragen aan andere collega's.

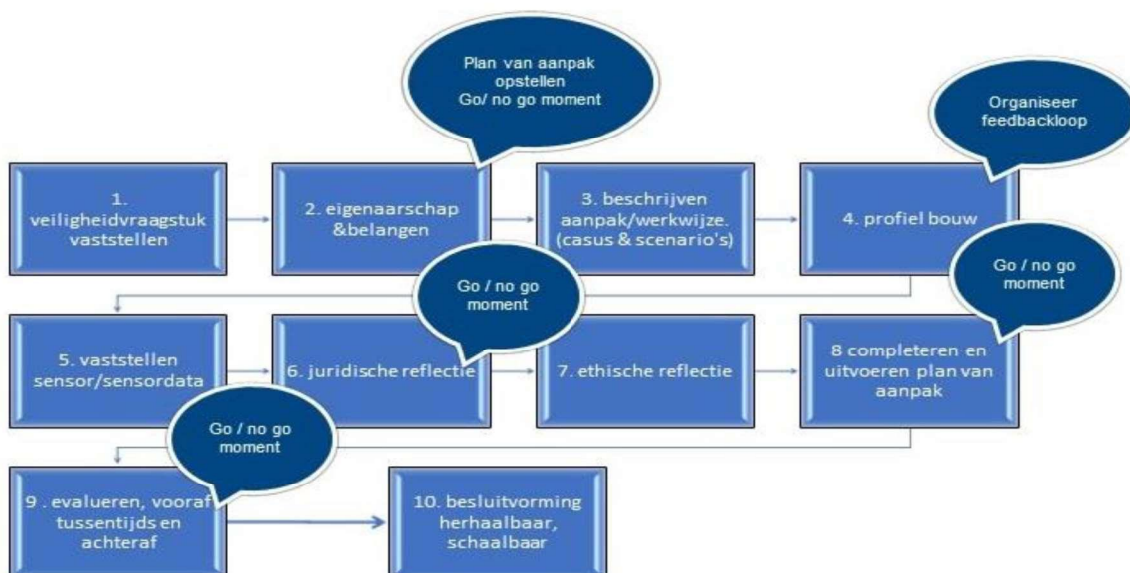
In dit proces is het belangrijk om meteen alle betrokkenen daadwerkelijk te betrekken vanaf de start. Alleen als iedereen in staat wordt gesteld om op alles goed mee te denken kunnen de nodige stappen goed gezet worden.

Het complexe proces van sensing met 10 samenhangende bouwstenen.

In een schema schetsen we hierna de verschillende bouwstenen in een sensingproces, de tien stappen. Ze hangen met elkaar samen en beïnvloeden elkaar. Wanneer je de processtappen uitvoert leidt dit tot overzicht van aandachtgebieden waarin de juiste vragen tijdig gesteld en beantwoord kunnen worden en afgewogen beslissingen

genomen kunnen worden. Hierdoor kent ook iedereen zijn of haar verantwoordelijkheden. Alleen in goede samenwerking kunnen de nodige stappen goed gezet worden.

De processtappen bij het toepassen van sensing hebben betrekking op:

proces sensingtoepassingen

Deze proces stappen worden in hieronder kort toegelicht en in het kader Aandachtpunten start sensingtoepassingen worden de stappen uitgebreid beschreven.

Andere ondersteunende documenten ¹

De afgelopen jaren hebben we met collega's veel zaken op een rij gezet. We hebben nagedacht over sensing en sensingtoepassingen beproefd.

De documenten die daar over gaan zijn;

- start van sensingtoepassing;
- profielbouw bij sensing;
- beoordelen van de rechtmatigheid bij sensing;
- evalueren van sensingtoepassingen;
- formats vragenlijst voorafgaand aan de start, evaluatievragen en het schrijven van scenario's op de casus.

Bij elkaar genomen kom je er een heel eind mee. Maar alles ontwikkelt zich.

Eigenaarschap, beheer en een vraagbaak.

De sturing op de veranderopgave sensing² is belegd bij de Gebruikersgroep Sensing en het Regieteam Sensing. Het regieteam zorgt voor de verbinding met de portefeuillehouder Digitalisering.

Het eigenaarschap van deze handreikingen behelst de verantwoordelijkheid voor de inhoud en het in gebruik nemen. Dit is belegd bij het [2.e](#) uit de landelijke gebruikersgroep ANPR/Sensing.

Het beheer behelst het archiveren en toegankelijk maken van de handreikingen en het doorvoeren van wijzigingen. Dit is belegd bij het landelijk overleg van de verenigde TTT³'s. TTT's hebben de regie op de toepassing van sensing.

¹ <https://5.1.5>

² Portefeuillejaarplan 2022 Digitalisering

³ Team technisch Toezicht

Zij dienen betrokken te zijn bij toepassingen. Zij fungeren als vraagbaak voor de inhoud van de handreikingen en kunnen indien nodig verwijzen.

Het rendement van sensing

Tot nu toe spraken we over de vragen 'werkt het?', 'deugt het?' en 'doet het deugd?'. Vermeldenswaardig is dat binnen de governance sensing zich een denkrichting ontwikkeld over de businesscase van sensingtoepassingen. We geven en elementen van de waarde-creatie alvast mee:

- Twee maal beter waarnemingsvermogen door juiste inzet van techniek en intelligence;
- Twee maal meer inzetbaar door herhaalbaarheid en duurzaam flexibele inrichting;
- Twee maal minder capaciteit verlies, doordat we ook echt taken stoppen als de sensorwaarneming dat mogelijk maakt;
- Twee maal meer vertrouwen uit en in de maatschappij doordat we partnerschappen sluiten en menselijke waarden centraal stellen.

Voor wie is dit specifieke document?

Het toepassen van sensoren en het benutten van sensordata vraagt om een multidisciplinaire samenwerking. Hierdoor kunnen de juiste vragen in de juiste fase kunnen worden gesteld.

De projectleider wordt met deze kennis in staat gesteld de juiste vragen in de juiste fase te beantwoorden zodat er o.a. een voorafgaand aan de toepassing, een rechtmatige verkrijgingsgrond kan worden vastgesteld. Veelal dient het bevoegd gezag een opdracht hiertoe te geven. Ieder persoon of afdeling die deel neemt aan het toepassen van sensoren wordt met de kennis in dit document verrijkt. Meer specifiek is voor dit kader is dus de doelgroep de projectleider en de jurist/privacy functionaris, zij kunnen deze kennis immers weer overdragen.

Als bijlage van dit document verwijzen we tevens naar de format startvragen, evaluatievragen bij sensingtoepassingen en een handreiking om de werkwijze te beschrijven (scenario's)

Korte toelichting 10 stappen

Sensingtoepassingen dienen gerechtvaardigd te worden. Anders dan bij andere toepassingen wordt technische waarnemen gezien en ervaren als invasief, het schuurt vaak met de privacy beleving van de burger en dient mede om die reden uitlegbaar te zijn. Noodzakelijkheid, urgentie en rechtmatigheid dienen voorafgaand aan de toepassingen onderzocht en vastgesteld te worden. Dit doen we aan de hand van het onderzoeken van 3 cluster vragen: Hoe werkt het? Hoe deugt het? Hoe doet het deugd?

Stap 1: Veiligheidsvraagstuk

Organisatorisch

Beschrijf het probleem.

Stel de noodzaak en urgentie vast

Onderbouw dit cijfermatig

Past het binnen het strategische agenda?

Operationeel

Beschrijf de aanpak/werkwijze die tot nu toe (bevrraag hiervoor de fenomeenexpert!)

Beschrijf de modes operandi en breng eventuele verdachten in kaart.

Welke aanname is er om een sensor / sensordata toe te passen? Kan het ook zonder?

Beschrijf de capaciteit die je nodig hebt o.a. voor de opvolging. vraag ondersteuning van ICT en IM!

Beschrijf wat je wilt bereiken en hoe (Plan van aanpak inclusief business case)

Stap 2: Eigenaarschap

Wie is de eigenaar van dit vraagstuk? (PF, burgemeester?) Wie is de opdrachtgever? Wie is partner?

Zijn er overeenkomstige belangen?

Wie stelt middelen beschikbaar?

Wie zorgt er voor het verdere besluitvormingsproces?

Go/ no go moment

Stap 3: Waarnemen

Bepaal a.d.h.v. het uitschrijven van scenario's/werkwijze Wat wil je waarnemen en hoe je denk het vraagstuk op te lossen. (Macro veiligheidsvraagstuk)

Stap 4: Profielbouw

Hier gaan we de diepte in met de intelligence vraag. Aan de hand van een specifiek methode komt hier een antwoord op wat er waargenomen dient te worden en hoe dit technische georganiseerd/vertaald kan worden. Specificeer a.d.h.v. profiel(en) je gewenste waarneming. (Microvraagstuk)

Organiseer een feedbackloop

Stap 5: Sensor/data kiezen

Welke data heb je voor wat nodig?

Welke sensor genereert deze data?

Hoe werkt de techniek/beheer?

Van wie is die data of sensor? *(laat je adviseren door het onderdeel TTT!)*

Stap 6: Juridisch

Stel het verkrijgingsgrond en verwerkingsgrond vast.

Stel een GEB en een Kwaliteitskader big data op.

Go/ no go moment

Stap 7: Ethiek

Wat vinden de betrokkenen deze toepassing?

Organiseer een ethiektafel/moraal beraad o.i.d.

Denk aan spelregels burgers & sensoren

Mogelijk wijziging handelingsopties / go –no go moment

Stap 8: Proeftuin

Plan van aanpak completeren en laten accorderen en uitvoeren en overgaan tot uitvoeren.

Vergeet niet tussentijds te evalueren(feedbackloop op effect & efficiëntie)

Stap 9 Evalueren

Wat is er geleerd? Is de proef geslaagd of gefaald, wat kan beter? Documenteer en beiden, communiceren dit in een en via evaluatierapport.

Stap 10: Besluitvorming

Beslissen doorgaan of stoppen.

Bij doorgaan; implementeren en borgen.

Bij stoppen: nooit meer zo doen en/of een handelingsperspectief opstellen.

Vergeet niet te toepassing, de data ook fysiek te verwijderen.

Maak de bevindingen beschikbaar en vindbaar voor anderen

1. De start van het ontwikkelen van een wettelijk kader

1.1 Welke vragen, wanneer beantwoorden en waarom is dit belangrijk?

Uit ervaring is gebleken dat het soms onduidelijk is hoe en op basis van welke informatie er een juridische beoordeling kan plaatsvinden.

Het is soms best lastig te begrijpen waarom er zoveel vragen beantwoord moeten worden zeker wanneer de urgentie van de sensingtoepassing hoog is of het ernst van een strafbaarheid vraagt om actie. De politie moet haar werk altijd, zowel bij innovaties of een experiment als bij al beproefde inzet, kunnen baseren op een wettelijke grondslag. Het gaat dus om *legitimiteit*.

Er is bij het inzetten van een sensingtoepassing onderscheid te maken tussen het *verkrijgen* van de data, het *verwerken* van die data en het uitvoeren van de opvolghandelingen. Voor verkrijging, verwerking en opvolging dient telkens afgewogen te worden of hiervoor een juridische basis is en wie verantwoordelijk is voor de afwegingen van proportionaliteit en subsidiariteit. Het bevoegd gezag, de verwerkingsverantwoordelijke en de individuele opsporingsambtenaar hebben hierin elk een eigen verantwoordelijkheid.

Belangrijk is dat de afwegingen die op elk van deze onderdelen gemaakt worden, transparant (kunnen) worden uitgelegd aan de betrokken partijen.

Het is dus van belang dat alvorens een inzet of een operationele proef start, er een vastgestelde juridische beoordeling ('kader') aan ten grondslag ligt.

Deze handreiking biedt ondersteuning bij de totstandkoming van een dergelijke beoordeling.

In dit document nemen we de benodigde stappen door om te komen tot een juridisch kader;

1. Activiteiten om te komen tot een integraal plan van aanpak en de noodzaak hiervan
2. Activiteiten om te komen tot het verkrijgen van een deugdelijke wettelijke grondslag voor het rechtmatig verkrijgen en verwerken van sensordata en wordt een model uitgelegd ter ondersteuning bij het bepalen van de verantwoordelijke hiervoor
3. Maatschappelijke over- en afwegingen.

We starten met het toelichten van een aantal begrippen

1.2 Begrippen

Doelbinding

Met het inzetten/ toepassen van sensoren wordt sensordata⁴ vastgelegd, voor korte of langere termijn.

Het is hierbij van belang duidelijke afspraken te maken en vast te leggen voor welk doel – dat wil zeggen onderdeel van de politietask – deze data wordt verzameld, welk deel van de data verder wordt verwerkt, en welk deel, wanneer, wordt vernietigd. Soms is het zo dat ook data van niet te herkennen personen moet worden geanalyseerd ten behoeve een opsporingsonderzoek, bijvoorbeeld om de eigen aannames in het te ontwikkelen profiel te toetsen. Die data mag dan alleen voor dat doel worden verwerkt en moet na analyse direct worden *vernietigd*.

Verkrijgingsgrondslag

Om data te kunnen verkrijgen doormiddel van techniek die de politie heeft geplaatst of gebruikt dient er een verkrijgingsgrondslag c.q. verkrijgingsbevoegdheid te zijn. De verkrijgingsgrondslagen van de politie zijn te vinden in de *Politiewet* of bijvoorbeeld het *Wetboek van strafvordering*, de *Opiumwet* of de *Gemeentewet*. Indien de verkrijgingsgrondslag niet evident is, dient daarmee te worden ingestemd door het bevoegd gezag. Dit moet daarvoor verantwoordelijkheid willen nemen.

De verkrijgingsgrond is ook nodig wanneer er niet wordt gewerkt met persoonsgegevens⁵, hetgeen overigens zelden het geval is wegens het herleidbaarheids criterium. Er is dus altijd een basis in de wet nodig om gegevens te verzamelen.

Verwerkingsgrondslag

Nadat de *verkrijging* na hiervoor genoemd afwegingsproces rechtmatig is geoordeeld, dan dient er een *verwerkings* grondslag te worden vastgesteld binnen de Wet politiegegevens. Om die rechtmatig in te regelen dient er

⁴ Data ten gevolge van technisch waarnemen.

⁵ <https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/over-privacy/persoonsgegevens/wat-zijn-persoonsgegevens>

advies te worden ingewonnen bij de betreffende privacyfunctionaris⁶. De Korpschef is verwerkingsverantwoordelijke conform de Wpg, maar deze verantwoordelijkheid is conform het Mandaatstelsel gemandateerd⁷.

Profiel⁸

Centraal in het gebruik van sensoren staat het profiel. Het profiel is een opsomming van criteria waaraan de digitale waarneming moet voldoen om tot een hit te leiden. Het gebruik van profielen (profilieren) kan helpen om informatie uit datastromen gericht en automatisch te verwerken, vanuit vooraf gedefinieerde doelen. Het object van profileren, kan een persoon, een ding en ook een situatie zijn. Bij profileren wordt een kenmerk van een object (bijvoorbeeld de kans op betrokkenheid bij een misdaad) ingeschat op basis van diens andere kenmerken, zoals gedrag). Profileren is per definitie geen meting of waarneming: het is slechts een samenstel van aannames.

Het doel van profileren is om de kans op een geslaagde politie-interventie te verhogen. Meer gericht werken dus.

Opvolging

Onder opvolging wordt niet alleen verstaan een daadwerkelijke uitvoeringsactiviteit door de politie, maar ook het conform de Wpg vastleggen, analyseren en gebruiken van de sensordata ten behoeve van het politiewerk.

Derden

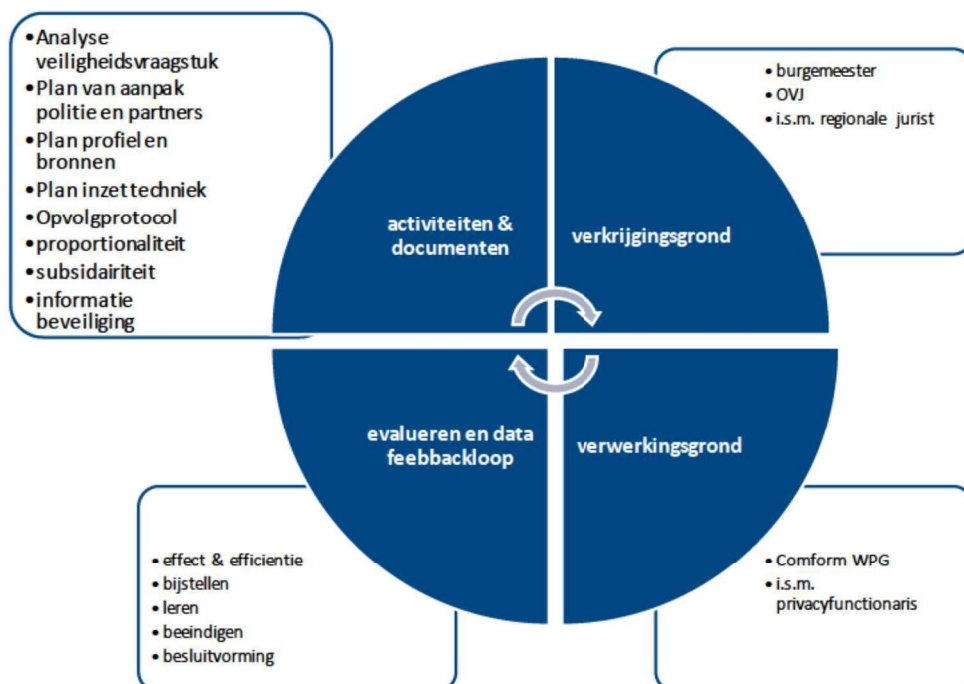
Mocht het zo zijn dat de gebruikte data niet van de politie is, dient dit te worden afgestemd met de derde-eigenaar van die data en te worden getoetst of de wet hem toestaat om de data aan de politie te verstrekken. In sommige gevallen kan technisch medegebruik van de (camera-)apparatuur op een bepaalde locatie hier een optie zijn, waarbij overigens geen sprake is van verstrekken, maar van gescheiden datastromen. (zie 5.2).

⁶ 5.1.5

⁷ **PM** link naar politie.nl

⁸ Zie voor meer informatie of de methode profielbouw;
<https://5.1.5>.

2 Totstandkoming juridische beoordeling

2.1. Proces beoordelen verkrijgings- en verwerkingsgrondslag.

Voordat er een juridisch reflectie kan plaats vinden, dient in kaart gebracht te zijn:

- Wat het veiligheidsvraagstuk is (macro niveau)
- Wat het plan van aanpak is en door wie wat zal worden uitgevoerd
- Wat er wanneer waargenomen moet worden (micro niveau)
- Welke techniek er benut wordt (sensingtoepassing)
- Hoe de opvolging georganiseerd is

De bundeling van alle antwoorden op voornoemde vragen (deel projectstukken) vormt tezamen een integraal plan van aanpak.

2.2 Integraal plan van aanpak en relatie tot het juridisch werkmodel

2.2.1 Integraal plan van aanpak

Het integrale plan wordt gevormd door middel van het opstellen van deelplannen. Deze stukken vormen *de basis voor de beoordeling van de rechtmatigheid van de sensortoepassing* c.q. juridisch kader te komen. De uitkomst van de beoordeling kan op haar beurt weer inwerken op de deelplannen en noodzaken tot aanvulling, nuancering of bijstelling daarvan. In het meest ongunstige geval is het oordeel dat het plan niet – ook niet op alternatieve wijze – rechtmatig kan worden uitgevoerd en de uitvoering ervan moet worden gestaakt.

Het definitieve integrale plan van aanpak is ook van belang voor bijvoorbeeld interne (briefing) en externe communicatie.

2.2.2 Het juridisch werkmodel

Als hulpmiddel is in samenspraak met de FG en de GA een juridisch werkmodel ontwikkeld om te komen tot een afgewogen juridisch kader. Dit geeft een overzicht van de verschillende documenten die voor een goed projectplan bij

een sensingtoepassing nodig zijn, en van de deelvragen die vanuit het juridisch perspectief met behulp van deze documenten beantwoord kunnen worden.

Deze antwoorden vormen tevens de basis voor de beoordeling op het effect op de gegevensbescherming (GEB) en toetsing aan het kwaliteitskader Big Data. Dit is nuttig voor de eindbeoordeling, maar ook voor de tussentijdse heroverweging.

Projectdocument	Paragraaf legitimiteit politieoptreden & verkrijging data	Paragraaf weging gebruik data	Wie maakt het	Wie stelt vast	Wie stemt in (betreffende taak)	Revisie/Evaluatie	Wat is het?
Analyse veiligheidsvraagstuk	Onderbouwing opportuniteit aanpak veiligheidsvraagstuk	Onderbouwing benodigde persoonsgegevens	DRIO en privacy functionarissen/jurist	Hoofd DRIO	Driehoek	Tenminste jaarijks	Stardocument op basis waarvan bepaald wordt of er inzet nodig is, en waar de grootste kansen liggen
Plan van aanpak: activiteiten politie, activiteiten partners	Algemene beoordeling opportuniteit van de beoogde inzet.	Inclusief proportionaliteit en subsidiariteit beoordeling Beoordeling informatieplicht en actieve transparantie (Valide business case)	Projectteam i.s.m. juris/privacy functionarissen	Opdrachtgever	Driehoek	Bij elke stuurgroep	Uitwerking van de voorstelde actie inclusief opvolging, mijlpalen, verantwoordelijkheden, criteria voor succes en criteria voor stoppen, capaciteit.
Plan profiel en bronnen	Wat is de verkrijgingsgrond? Wie is verantwoordelijk voor de verschillende bevoegdheden tot verkrijging?	Wat is de verkrijgingsgrond? Beoordeling proportionaliteit & subsidiariteit tav zowel verkrijging als verwerking van de persoonsgegevens	Projectteam en privacy functionarissen/jurist	Opdrachtgever	Gemandateerde onderdeelchef voor verwerking OM behoudens expliciete taken (voorverkriging)	wekelijks (met name (het profiel)	Uitwerking van de elementen van de criminele MO die dient te worden waargenomen en de bronnen die daarvoor worden ingezet
Plan inzet techniek	Van wie is de techniek en data. Hoe betrouwbaar is de techniek en data. . Wie geeft toestemming voor gebruik?	Beoordeling proportionaliteit & subsidiariteit sensor, kwaliteit en beveiliging data t.b.v persoonsgegevens	Projectteam en privacy functionarissen/jurist	Opdrachtgever	Driehoek	Bij wijziging techniek	Uitwerking van de technische hulpmiddelen, sensoren en software die worden gebruikt om de data voor het profiel te verzamelen en verwerken.
Opvolgprotocol	Wat is de grondslag voor de opvolghandelingen?	Beoordeling subsidiariteit en proportionaliteit tav de verdere verwerking van persoonsgegevens op basis van de opvolging	Projectteam en privacy functionarissen/jurist	Teamchef	Driehoek	Bij wijziging profiel	Uitwerking van de afspraken die gelden zodra een waarneming op basis van een profiel tot een hit leidt.
Rechtmatigheid: bovenstaande paragrafen bundelen		Projectmedewerker indien gewenst					Samenvoeging paragrafen legitimiteit teneinde deze elementen overzichtelijk te kunnen presenteren.
Kwaliteitskader Big Data: gebruik makend van bovenstaande		Projectteam en privacy functionarissen/jurist	Opdrachtgever	Opdrachtgever	OM	Bij wijziging profiel of techniek of opvolgprotocol	Conform politiebeleid afgesproken beoordeling op legitimiteit, impact op de samenleving, impact op persoonsgegevens en dataminimalisatie
GEB: bovenstaande paragrafen bundelen		Projectteam en privacy functionarissen/jurist	Opdrachtgever	Opdrachtgever	GA, indien / lals potentieel gevoelig beoordeeld door driehoek of CIO	Bij wijziging profiel of techniek	Wettelijk verplichte beoordeling op de impact op persoonlijk levensfeer met name bij inzet nieuwe technologie
verplicht onderdeel GEB		Team Informatiebeveiliging				Bij wijziging (standaard) techniek	Beoordeling of de data veilig wordt verwerkt en risico inschatting op mitigatie
Ethiek maatschappelijke over- en afwegingen		Projectteam, en adviseur ethiek	Opdrachtgever	Opdrachtgever			Afweging op de impact op waarden van de rechtsstaat, handelingsperspectief op techniek, omgeving en gebruik.
Evaluatie		projectteam	Opdrachtgever	Opdrachtgever			om risico's te beheersen, om tussentijds bij te stellen, om te leren, om succes te meten, om te verantwoorden

3 Toelichting juridisch werkmodel

In het werkmodel worden de paragrafen van het plan van aanpak van boven naar onder per regel benoemd met daarin de benodigde elementen van onderbouwing en weging. De verschillende rollen worden benoemd en ook een advies gegeven over de revisie-/evaluatiefrequentie van het document.

3.1 Analyse veiligheidsvraagstuk

Het is van belang om het veiligheidsvraagstuk in kaart te brengen op o.a. urgentie en eigenaarschap, en dat er in eerste aanleg een plan van aanpak wordt opgesteld. Daarin wordt o.a. het doel van de inzet in verschillende uitvoeringsscenario's beschreven. Voor welke politietaak en doeleinde ga je wat toepassen of gebruiken en waarom? Dit doen we om de proportionaliteitsafweging en subsidiariteitsafweging goed te kunnen maken, want deze elementen zijn bepalend voor de juridische beoordeling.

De analyse van een veiligheidsvraagstuk is de basis waarop gekozen kan worden of er prioriteit aan politie-inzet nodig is, en of hierbij de inzet van een sensingtoepassing kan helpen. Al in deze fase kunnen vragen beantwoord worden, die later in de definitieve beoordeling enorm helpen een onderbouwde keuze te maken.

Bij de analyse van het veiligheidsvraagstuk moet gekeken worden naar noodzaak (urgentie) en eigenaarschap. De analyse van het veiligheidsvraagstuk is nodig voor het vaststellen van de doelbinding voor het verkrijgen van data. Zonder doelbinding met een expliciete noodzaak is het verzamelen van gegevens niet toegestaan. Vervolgens komen de afwegingen op de proportionaliteit en de subsidiariteit aan de orde.

Noodzaak

De invulling van het noodzaaks criterium is afhankelijk van de context en omstandigheden waarin sensoren of sensordata toegepast zullen worden, zoals het doel van de handelingen en de ernst van het veiligheidsprobleem. De noodzakelijkheid moet zoveel mogelijk cijfermatig onderbouwd worden.

Een let op:

Gedurende de daadwerkelijke uitvoering van het plan kan de werkelijkheid veranderen. Het veiligheidsvraagstuk kan veranderen en is bijvoorbeeld niet langer urgent. Of zijn er nieuwe inzichten of veranderingen op opportuniteit (zie hieronder). Of de gekozen data draagt niet meer bij aan het opstellen van een profiel. Voortschrijdend inzicht kan leiden tot nieuwe keuzes. Van belang is om dit aspect periodiek te agenderen en bespreekbaar te maken (en vast te leggen), omdat wijzigingen van invloed kunnen zijn op zowel de grondslag van verkrijgen als verwerken.

3.2 Beoordeling beoogde werkwijze politie (en partners)

De eindafweging van legitimiteit, opportuniteit, proportionaliteit, en subsidiariteit worden doorgaans in het driehoeksoverleg gemaakt. Iedere partij in de driehoek heeft een eigen verantwoordelijkheid om te toetsen of de inzet past bij haar rol in de rechtsstaat.

Het is belangrijk dat de afwegingen die gemaakt zijn worden vastgelegd en bekrachtigd door het bevoegd gezag onder wiens verantwoordelijkheid de toepassing plaatsvindt.

Ook moet de informatieplicht en het eigenaarschap van zowel de sensor als de data in dit onderdeel besproken en vastgelegd worden. Immers, indien de eigenaar van de sensor en/of sensordata een ander betreft dan de eigen organisatie is dit van invloed op de verkrijgingsgrond.

Pas wanneer de totale som der delen klopt, kan worden overgegaan tot de inzet van een sensingtoepassing.

Afwegingskader

We lichten de maatstaven voor de afweging hierna toe:

Opportuniteit: Bij opportuniteit moet gekeken worden naar de aard van het probleem en in samenhang daarmee of dit probleem inzet van de politie vraagt, of dat de oplossing bij een andere partij ligt. Indien de politie een taak heeft: hoeveel capaciteit is er nodig en welke handelingsopties er zijn (nu al)? Past dit binnen de grenzen die bij de opdracht gegeven zijn? Als er geen opvolgcapaciteit is, moet je ook geen sensor(en) willen toepassen. Kortom de uitvoerbaarheid is een aspect dat zwaar meeweegt of de toepassingen rechtmatig is. Niet uitvoerbaar betekent immers: niet noodzakelijk en dus niet (langer) rechtmatig.

Proportionaliteit/evenredigheid

Ten aanzien van de verrijging

Zelfs als het noodzakelijk is om bepaalde gegevens te verzamelen voor een legitiem doel, dan nog is een inbreuk op een fundamenteel recht of vrijheid *alleen* rechtmatig als het proportioneel is.

Als er een zeer ernstige inbreuk op fundamentele rechten van veel personen moet worden gedaan om een marginaal maar op zichzelf wel legitiem doel te verwezenlijken, dan moet dit niet als proportioneel worden beoordeeld. En daarmee wordt de inzet onrechtmatig.

Bij de afweging gaat het om het maatschappelijke perspectief, dus de rechten en vrijheden van het publiek c.q. de mensen op wier persoonlijke levenssfeer een bepaalde mate van inbreuk gemaakt wordt. Later in dit document bespreken we de ethische afweging uitgebreider.

Inbreuk:

Zolang er slechts sprake is van een niet meer dan geringe inbreuk op de persoonlijke levenssfeer, is de politie op grond van art 3 Politiewet bevoegd tot het doen van (digitale) waarnemingen in de publieke ruimte.

Of er sprake is van een geringe inbreuk op de persoonlijke levenssfeer hangt af van:

- ✓ frequentie;
- ✓ duur;
- ✓ intensiteit;
- ✓ plaats
van de waarnemingen, alsmede
- ✓ wijze waarop de observaties zijn verricht (inzet technisch hulpmiddel);
- ✓ mate van indringendheid ervan.

Bij **méér dan geringe inbreuk** is een specifieke wettelijke grondslag nodig!

Als in verband met de duur, intensiteit en frequentie de waarnemingsmethode geschikt is om een min of meer compleet beeld van bepaalde aspecten van het persoonlijke leven van betrokkene te krijgen, is de toepassing bijvoorbeeld onrechtmatig. Hiervoor zijn (bijzondere) opsporingsbevoegdheden vereist en vormt de ernst van de feiten waarvan persoon verdacht wordt een belangrijk criterium.

Zodra sprake is van een meer doelgerichte vergaaring van gegevens, wordt de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer *diepgaander* en is een meer specifieke wettelijke bevoegdheid vereist. Daarbij is te denken aan:

- het Wetboek van Strafvordering (WSv) bij doeleinden in het kader van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde,
- de Gemeentewet (Gemw.) in het kader van de handhaving van de openbare orde,
- of de Wegenverkeerswet 1994 (WVW) in het kader van de handhaving van de verkeersorde te land, enz.

Het bevoegd gezag is (eind-)verantwoordelijk voor de toepassing van de bevoegdheden tot verkrijging van gegevens.

Wanneer de rechtmatigheid van de voorgenomen verkrijgingsbevoegdheid kwestieus⁹ is, raadpleeg dan zeker een strafvorderingsexpert (van de eenheidsstaf).

Ten aanzien van de verwerking

Zodra vastgesteld is dat sensordata rechtmatig kunnen worden verkregen, moeten beoordeeld worden of en hoe zij rechtmatig kunnen worden verwerkt binnen de kaders van de Wet politiegegevens. Dit betreft niet alleen het herkennen van een of meer van de verwerkingsgrondslagen van § 2 van die wet, maar tevens het rekening houden met de algemene bepalingen in § 1. Zoals artikel 3 lid 2 Wpg, dat als volgt luidt: 'Politiegegevens worden slechts verwerkt voor zover zij rechtmatig zijn verkregen en, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, toereikend, ter zake dienend en niet bovenmatig zijn.' Oftewel: "Niet te weinig, relevant voor doel(-en) van § 2, maar zeker ook niet te veel". Hierin schuilt de proportionaliteits- (en subsidiariteits-)toets voor de noodzaak van het verwerken van politiegegevens. Dit geldt dus bijvoorbeeld ook voor toetsing van de noodzaak voor het *verder* verwerken van op grond van de 'basisgrondslag' van artikel 8 voor een andere grondslag van § 2, zoals artikel 9 Wpg.

⁹ Raadpleeg altijd op Intranet eerst [Juridisch Blauw](#).

Subsidiariteit / gematigdheid.

Subsidiariteit of *gematigdheid* heeft betrekking op de waar te nemen personen – ongeacht of deze worden herkend of niet – *minst* op zijn/haar persoonlijke levenssfeer *ingrijpende of inbreuk makende* wijze of middel om je doel(en) te bereiken.

Ten aanzien van de verkrijging

De subsidiariteitstoets geldt hier voor aspecten als het aantal en type sensoren, het aantal locaties en de aantallen waargenomen personen.

Ten aanzien van de verwerking

Gematigdheid bij de verwerking betreft vooral de hoeveelheid data, zeker bij het combineren van sensordata conform de Wpg.

In deze fase *moet* dus overwogen worden of met minder of andere middelen/toepassingen/data hetzelfde doel bereikt kan worden (zonder doelbinding gegevens verzamelen is niet toegestaan).

Bovenstaande onderstreept eens te meer het belang van het vooraf goed beschrijven van wat je wanneer, waarmee en waarom wilt toepassen.¹⁰

3.3 Maatschappelijke over- en afwegingen

Hierboven werd beschreven dat de afweging m.b.t. inbreuk (proportionaliteit) het noodzakelijk is te bekijken vanuit het perspectief van de belever. Ethiek gaat over of hoe iets deugd en wel vanuit verschillende perspectieven. Soms mogen we en kunnen we een toepassing toepassen en bevinden we ons in een complexspanningsveld¹¹ van botsende waarden en de belangen van burgers. De vraag is dan welke politie willen we zijn, hoe zien andere dit? Kan er een handelingsperspectief gevonden worden die verenigbaar met een ieders belang?

De politie heeft onderzoek¹² laten doen naar hoe burgers sensor toepassing en het gebruik van sensordata ervaart.

Dit onderzoek is uitgevoerd door het Rathenau Instituut en gedeeld in het rapport Burgers en Sensoren.

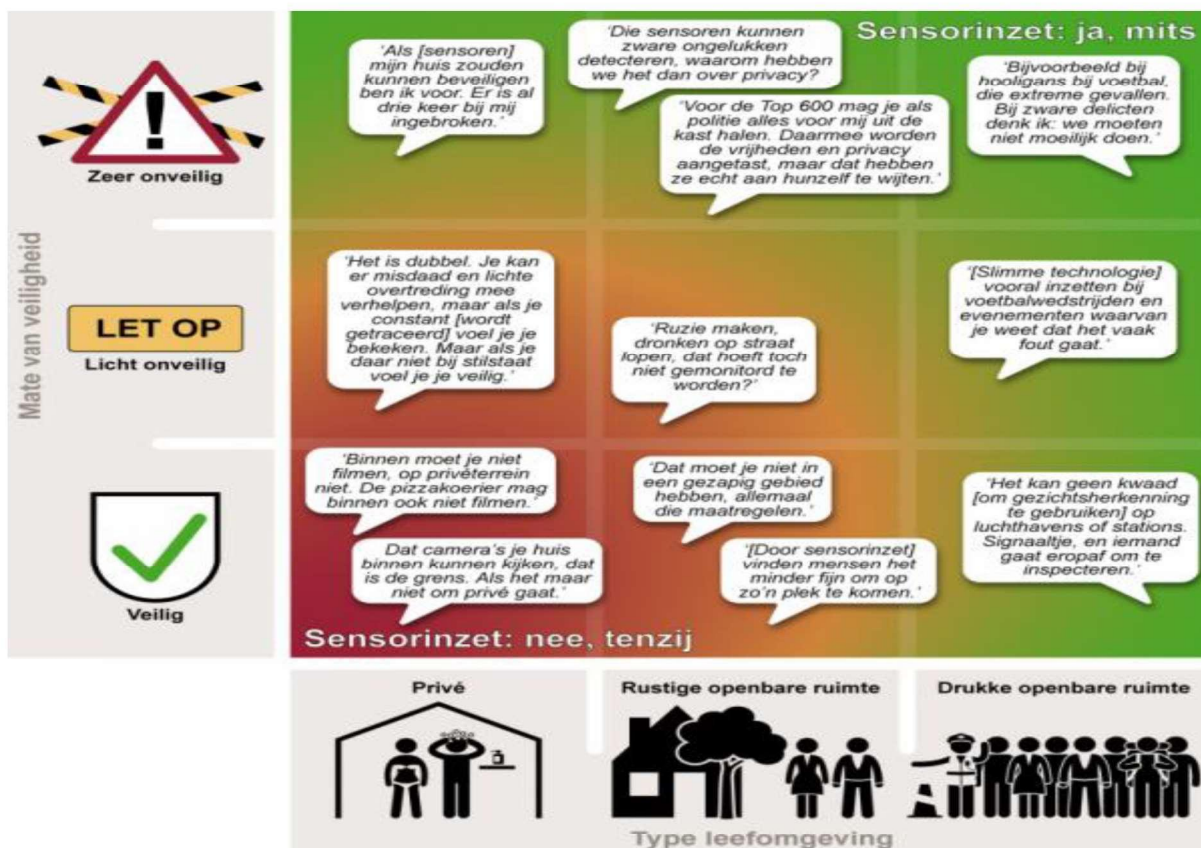
Dit rapport presenteert een begrippenkader met factoren die de perceptie van burgers beïnvloeden en acht spelregels voor de inzet van sensoren voor veiligheid en leefbaarheid. Spelregel 7 laat in een schema zien waar verwacht wordt dat er sensoren worden ingezet waar dit niet wenselijk is. De spelregels gebruiken we bij een te maken afweging.

De illustratie hieronder vat de destijds middels focusgroepen opgehaalde maatschappelijke gevoelens samen.

¹⁰ Zie de 10 stappen t.b.v. sensingtoepassingen en het Factsheet, scenario's schrijven helpt je op weg.

¹¹ <https://5.1.5>

¹² <https://www.rathenau.nl/sites/default/files/2020-03/Burgers%20en%20sensoren.pdf>

Ethiektafel

In samenwerking met het ECP heeft de politie een ethiek begeleidingsaanpak ontwikkeld. Deze wordt ook wel een ethiektafel genoemd. De centrale vraag in begeleidingsethiek is niet ja of nee maar *hoe*. Aan deze tafel zitten bij voorkeur alle belanghebbende partijen. De organisatie van een dergelijke tafel kan ondersteund worden door een moderator.

De portefeuillehouder Ethiek & Privacy is samen met de portefeuillehouder Digitalisering opdrachtgever voor de verdere ontwikkeling van begeleidingsethiek als één van de instrumenten voor ethische reflectie binnen het korps. Begeleidingsethiek, bijvoorbeeld in de vorm van ethiektafels, wordt door de portefeuille Ethiek & Privacy als een kansrijke methode gezien voor ethisch verantwoorde toepassing van technologie door politie

Voor meer informatie verwijzen we naar de agora pagina

[https 5.1.5](https://5.1.5)

Tegenspraak organiseren.

In het opstellen van een plan van aanpak kan binnen de projectorganisatie tegenspraak georganiseerd worden. Bijvoorbeeld door volksvertegenwoordigers en/of externe experts in de begeleidingsgroep op te nemen.

Wanneer maatschappelijke toetsing middels een ethiektafel heeft plaatsgevonden, wordt de opbrengst daarvan ingebracht in de juridische beoordeling. Vooral daar waar het wettelijk kader zogenaamde open normen kent die aan de hand van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit moeten worden ingevuld, kan de opbrengst van de ethiektafel daarbij helpen.

In de regelgeving voor het verwerken van gegevens zoals de AVG en de Wpg kennen als kerncriterium de *noodzaak*. Of een wettelijk geregelde verwerking noodzakelijk is met het oog op een bepaald doel (= doelbinding), moet worden beoordeeld aan de hand van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit, zo wordt voortdurend benadrukt door de wetgever in de Toelichting op die regels.

Dat geldt overigens ook ten aanzien van de verkrijgingsbevoegdheden, al zijn deze veel sterker begrensd door koppeling aan de ernst van de strafbare feiten als voorwaarde, als mede het voorbehouden aan een hogere autoriteit, bijvoorbeeld de officier van justitie of de rechter-commissaris.

Aangenomen dat de data rechtmatig zijn verkregen, is dus bij datagebruik:

a. de proportionaliteitstoets: is de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van degenen op wie de gegevens betrekking hebben als gevolg van de voorgenomen verwerking (zoeken, vergelijken, combineren, analyseren, ter beschikking stellen, etc.) dermate noodzakelijk, dat deze evenredig is te achten aan het te bereiken doel in de oplossing van het veiligheidsvraagstuk? In termen van de wet: een *zwaarwegend algemeen belang*. Is hier sprake van de juiste balans? En wat is dan *juist* in dit verband? Dat is een ethisch vraagstuk dat soms zo ingewikkeld is, dat het horen van de samenleving daarvoor handvaten kan geven.

b. de subsidiariteitstoets: indien het oordeel in het voorgaande – vooral door opstellen Geb en toetsing aan Kwaliteitskader big data – leidt tot de conclusie dat de voorgenomen verwerking proportioneel kan worden geacht, moet worden beoordeeld hoe het doel van de voorgenomen werkwijze c.q. verwerking op de voor de persoonlijke levenssfeer van hen wier gegevens worden verwerkt minst bezwarende wijze kan worden bereikt. Zo dat het geval is, moet dat ook worden gedaan, ook indien daardoor geen gebruik kan worden gemaakt van de beoogde nieuwe, wellicht doelmatiger techniek.

De voormelde afwegingen kunnen invloed hebben op of noodzaken tot de volgende acties.

Informatieplicht¹³:

In dit onderdeel moet beoordeeld worden in hoeverre er sprake is van een informatieplicht (bijvoorbeeld bij inzet van camera's borden plaatsen die de burger hierover informeren, of de privacyverklaring op politie.nl aanpassen) en op welk niveau van transparantie men wil en kan werken. De gemandateerde *verwerkingsverantwoordelijke* heeft deze informatieplicht. Voor de voorlichting¹⁴ aan het publiek over bijvoorbeeld data-analyses gaat het om informatieverschaffing door een overheidsdienst over onder meer:

- waarom zij data-analyses uitvoert (wat het doel ervan is en wat met de resultaten daarvan wordt gedaan);
- wat de eventuele consequenties van de analyse voor betrokken burgers zijn;
- welke databronnen van welke organisaties daarvoor worden gebruikt, en wat de kwaliteit daarvan is;
- wie verantwoordelijk voor de analyse is en
- welke kwaliteitsborging er is.

Daaruitvolgend moet ook worden nagedacht over de communicatie voorafgaand aan en tijdens de inzet van de sensortoepassing waaruit afspraken met eventuele partners kunnen volgen.

Noodzaak van revisie/evaluatie (starten, ingrijpen, stoppen)

Van belang is bij de start van een sensortoepassing een nulmeting uit te voeren. Dit draagt bij aan de evaluatie die je in de verdere fase van de sensortoepassing kunt doen en geeft zicht op de effectiviteit (en efficiëntie) van je inzet. Een evaluatie en ook een tussentijdse toetsing toont aan of de inzet van de sensor effectief is of kan worden gemaakt. Indien dat niet het geval blijkt te zijn, ontvalt de noodzakelijkheid en proportionaliteit aan de inzet. Bij veranderende omstandigheden moeten de eerdere keuzes heroverwogen en eventueel aangepast worden. Als bijvoorbeeld blijkt dat de criminaliteitscijfers dermate verlaagd zijn dan dient te worden heroverwogen om de toepassing in zijn huidige vorm te laten doorgaan, want de noodzakelijkheid is hiermee veranderd. Mogelijk leidt dit tot opschorting tot de rechtmatigheid heroverwogen en weer in balans is.

Een evaluatie kan bijvoorbeeld leiden tot het stoppen van de toepassing, bijvoorbeeld omdat er geen of onvoldoende opvolgingscapaciteit beschikbaar is en er om die reden geen grond meer bestaat data te genereren.

Noodzaak van vastleggen (archiveren)¹⁵

Transparantie is een belangrijk aspect van een inzet en of toepassing. Met name wanneer we experimenteren. Hiermee kunnen we transparantie bieden aan betrokken ter informatie en of verantwoording maar ook voorkomen dat opgedane kennis en ervaring verloren gaat. Het is goed om dit aspect ook te organiseren bij de samenstelling van het team dat betrokken is bij de toepassing.

¹³ Artikelen 24a en 24b van de Wpg.

¹⁴ file://5.1.5

¹⁵

<https://5.1.5>